

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fel évre	8
Fel évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	1	Egy szám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Három beszéd.

A vasárnap lezajlott népgyűlésen elhangzott magas színvonalon álló beszédek közül hármát közreadtunk. E helyen közöljük most Gelléri Mór az országos iparegyesület igazgatójának, Papp Elek és Krasznay Ferencz orsz. képviselőknök magvas, tanulságos beszédeit.

A beszédek a következők:

Gelléri Mór beszéde:

T. polgártársak! Azon nagyszabású beszéd után, melyet a mélyen t. előttem szülő ur itt tartott és a mely a kérdésnek minden részletét úgy politikai tekintetben, mint társadalmi szempontból is majdnem kimerítette, nagyon nehéz a mi feladatunk, kik csak egyes részletek megvilágítására vállalkoztunk. És bármennyire is a fején találta a szegyet az előttem szóló honfitársunk engedjék meg, hogy néhány számadattal, közgazdasági és mezőgazdasági iparunk fejlődése szempontjából megvilágítsam, kapcsoljam szavaimat előttem szóló beszédének azon részéhez, mely a mezőgazdák érdeke szempontjából tárgyalta az önálló vámterületet. Hogy a mezőgazdaság szempontjából az önálló vámterület feltétlenül kívánatos, arra nézve elég adat volt abban, amit egyrészt már előttem szóló mondott, másrészt pedig abban, hogy az ország legnagyobb gazdája gróf Zichy Jenő részt vesz itt e népgyűlésen és mint gazda követeli az önálló vámterületet.

De általános szempontból is figyelmet érdemel a mi körülöttünk történik. A mező-

gazdasági csoportok igen tisztelt vezetői által legutóbb tartott gazdasági kongresszuson gróf Desseffi Aurél és gróf Károlyi is megjelentek.

Az egyik azt mondta — gróf Desseffi — hogy mi lesz a magyar buzával ha a vámsorompókat felállítjuk Magyarországon és Ausztria között. Károlyi a következő szónok azt mondotta, hogy ő nem fél attól, hogy esetlegesen vámterület esetén is ne tudjunk piacot létesíteni a magyar terményeknek, a magyar buzának, zsirnak és nyesterterményeknek.

En azt mondom, hogy mindenik meg fogja találni a maga piacát és valljuk meg őszintén, hogy az a veszélyes törekvése a magyar gazdáknak a melyel követelik még ma is a közös vámterület fennmaradását — csak a kényelem szempontjából előnyös.

És ha elkövetkezik az az idő, amikor annyit tudunk termelni, hogy nem tudjuk eladni, amint a gróf Zichy Jenő ur ő exellentiaja a legnagyobb magyar gazda és nagybirtokos említette, akkor viszont a magyar gazdánk fogják feldolgoztatni a maguk nyers termékeit. Tisztelt Uraim! Hogy milyen önámítás az, hogy a közös vámterület a magyar gazdáknak nem árthat, kiviláglik az eddig történetekből. Évek óta nagyobbodik azoknak a száma, akik kivándorolnak ebből az országból, az utolsó évben 300,000-re emelkedik az, mert dolgoznak nehéz munkával s a magyar föld nem tud kezök munkájáért kenyeret adni.

Eddig nagyobbára csak a mezőgazdasági munkások mondták, hogy nem tudnak megélni, nem tudják kenyerüket megkeresni, még a kisiparosok is nagy szám-

mal vándorolnak ki. Hiszen ha a kivándorlók száma mindig annyi lesz, mint a mult évben volt és úgy folytatódik, akkor olyan szegény lesz az ország, mint a milyennek nem szeretnők azt elképzelni.

És hogy a magyar gazdáknak a közös vámterületből nem volt nagy hasznuk, azt nagyon fényesen megvilágítja azon adat, hogy a gazdaközönség földje ezidőszerint 2500,000,000 koronával van megterhelve. Fontosak ezen adatok, de ezek fontosságát akkor értjük meg, ha hozzá tesszük, hogy 7 évvel ezelőt az adósság felényi volt. És kérem egy másik szomorú adat azt mondja és bizonyítja, hogy az utolsó évben több mint 20,000 darab magyar földet adtak el árveresen, mert nem tudták rajtuk behajtani, amit az ország követel.

A debreczeni erdőbe nincs ta, annyi mint a mennyi munkás van a vidéken a ki dolgozni szeretne.

Gyümölcs kereskedelmünk is nagy lendületnek indult. 30 millió értékű gyümölcsöt tudunk évenként kivinni és cukrot ugyancsak évenként 40 millió értékűt kell behoznunk. Tehát meglopjuk magunkat. Károsodik a munkás, károsodik a kereskedő és károsodik az egész nemzet.

Mezőgazdasági dolgaikat illetőleg mi olyan viszonyban vagyunk a külfölddel, hogy gépszükségletünk kétharmadát a külföldről hozzuk be. Mezőgazdasági gépekből 8 millió forint jövedelmet tudunk előállítani, de a külföld ezenfelül még 18 millió korona értékű árut sóz Magyarország nyakába. (Hljuk, haljuk) Amellett nincs egyetlen gyára Magyarországnak, mely kaszát és sarlót csinálna. De ha volna is gyár Magyar-

Amerikai levél.

New-York szept. 16-ikán

Kedves szerkesztő ur!

Már két hete csavargunk Amerikában. A héten a pensylvániai bányákban jártunk Zseni József úrral, hogy az ott dolgozó magyarokat meglátogassuk, vasárnap pedig Clevelandba megyek, ahol 28-ikán leplezik le Tóth Andrást Kossuth-szobrát. Október első hetében — azt hiszem hetedikén — pedig indulunk vissza Magyarországra, egy óriási országban szerzett ezernyi impressziókkal. Most szinte akadozik a toll a kezemben, hogy hol is kezdjem.

Az én debreczeni kedves közönségemnek szeretnék valami szépet mondani. Hisz úgy szerettem Debreczont, mintha legalább is a Basa halmán belül születtem volna. Talán azért, mert ott is szerettem engem, meg tudták becsülni az igyekezetemet ha nem is épen kiadóhivatali részről. Hja, otthon az újságíró meg tudja becsülni, csak nem tudják megfizetni. Bezzeg másként van itt Amerikában. Egy egy cikkért olyan ropogós száz dollárost (250 frt.) nyomnak az ember markába, hogy szinte beleszédül.

Persze itt lehet, mert millió példányo-

kat nyomnak a lapokból és egy-egy vasárnapi számban 40—50 oldal a hirdetés, ami vagy 50 ezer dollárnak felel meg, mert itt 50—100 dollárjával fizetik az üzleti hirdetéseket. Van itt annyi pénz, hogy elbódul bele az ember. Nagy fizetéseket huznak az emberek különösen most, hogy oly óriási módon fellendült a közgazdasági helyzet. Hogy példalódzam, azt említem fel, hogy egy-egy lány, aki gyorsír és yost gépen ír a hivatalokban, havonta 40—50 dollár fizetést huz, ami 100—125 forintnak felel meg.

Hát még a férfiak! Költekeznek is úgy mint a gróf.

Most mondom valamit. Egy kis leleplezés félet. Szávay Gyuláról szól az ének. Mikor a mi kedves titkárunk itt járt Amerikában, írt egy verset Juczikáról. Azt írta le benne, hogy a vezetője valami magyar házhoz vezette, ahol egy Juczika nevű pöttön kis lánka volt a család szeme fénye. A kis lány nyújtotta az ajkát, ő meg megcsókolta a gyereket. A verset így fejezi be Szávay:

Egy országot csókoltam át,
Hogy megcsókoltam Juczikát.

Most jön a leleplezés.

Ne gondolják, hogy Juczika nagy lány volt és ott rejlik a bibi. Dehogyan. Juczika egyáltalában nem nagy lány, de — és ez a baj — nem is kis lány, sőt Juczika nem is létezik. Mindenütt Szávay nyomában járunk, folyton kérdezősködöm Juczika felől, de senki sem tud róla. Tudniillik én is szeretném megcsókolni Juczikát, én is poéta ember lévén, volna is rá jussom, no meg ide nem hatna a poéta-lány, vagy a szőke kis Kató tiltakozása. De Juczika nincs sehhol. Eltűnt mint a kánfor. Talán Szávay tudta és azért rendezte úgy a dolgot, hogy hozzá ne férközhessék. Node ezzel a kis leleplezéssel megbosszultam magamat rajta.

Ugy hallom, hogy Tóth András is kijön a szobor leleplezésre. A napokban táviratilag kérdezősködtem Clevelandban, de Kohányi Tihamér nem tudott felvilágosítást adni. Pedig szerettem volna a hajónál fogadni olyan jó debreczeni köszöntéssel Tóth uramat.

Node ha eljön, majd találkozom vele 28-ikán Clevelandban.

Most majd néhány intim dolgot mesélek el, ha épen érdeklődnek az intim dolgok iránt. Azt kell előre bocsátanom, hogy én a gyerek éveimet itt töltöttem Ameriká-

országban az osztrák gyárak azonnal rárohannának és lemennének az árrakkal annyira, hogy a fejletlen magyar ipar nem tudna megállani a lábán. (igaz úgy van) Ezek csak az önnálló vámterülei mellett lehetségesek. Akkor nem fog az a szegényteljes állapot előállni, hogy a magyar szalmát Ausztriába kell kivinni, hogy értékesíteni tudjuk. Magyarországnak egyetlenegy gyára volt, mely szalmából papírt készített és ez a gyár megbukott Ausztria konkurencziájának folytán. (Szegény Gyárlázat).

Higgyék el uraim, hogy fáj a szívem, mikor látom, hogy a magyar sertést kiviszik és mint híres prágai sonka jön vissza. Nem tudom biztosan, de úgy hozzávetve körülbelül 5-ször annyit nyernek rajta, mint mi. A magyar sertéshúst kiviszik Csehországba 30 krjával és mint pácolt bészint behozzák 3 frtjával.

T. uraim! Bortermelésünk a szőlők újabb ültetése következtében oly arányokat vett, hogy 225 millió korona értékű bort tudunk a külföldre kivinni és mégis óriási mértékben hozzák be a rossz olasz borokat, a mellyel a nagy olcsóság tekintetben nem állja ki a versenyt és nem lehetünk ellene semmit sem. És hogy a komikum nagyobb legyen, aki váramikor végig ment a Kárpátok alján, azt tapasztalhatta, hogy ott osztrák lisztből készítik a kenyeret, a kiflit és oly vasuti közlekedés van, hogy Morvaországból vagon számba hozzák be a kiflit és a kenyeret, mindennapi eledlünket és a kitűnő magyar liszt mellett az osztrák élelmesség következtében megesszük kenyerüket, kiflijüket. Ez igaz, hogy a magyar élehetlenségnek az oka. Hiába akar a magyar élelmes lenni, mindaddig, míg a vámsorompók fel nem lesznek állítva, nem tudunk Ausztriával konkurálni.

Itt az adóprés, ez működik. Vannak helyek, hol az iparosok adóját 3-tól 4-szerre emelték föl dacára annak, hogy a viszonyok nem javultak. Sőt rosszabbakká lettek. — Évenként kiviszünk a külföldre 17000000 korona értékűt s visszahozunk 157000000 kor. értékű gyapot árut. A len termelésből évenként a kivitel 5000000 s behozunk 25000000 kor. értékű lenárut s a selyemtermelésből a kivitel 4000000 kor. s a behozatal 50000000 kor. értékű. Magyar-

ban. New-Yorkban jártam iskolába három esztendeig. Elmentem tehát régi iskolába, hogy meglátogassam a tanárait és tanárnőimet, (mert itt olyan is van). Mindegyik megismert. Volt azután olyan ölelkezés, a milyen csak egyszer volt Columbus óta. Aztán felkerestem Willyt és Stellát, gyermekkorom idilljeinek lángjait, akikről olyan szépen dalolja a költő:

„Érinthetetlen, álomszerű, tiszta
Legelső szerelmünk nem jó soha vissza.

Az akkori gyermeklányok (t. i. már akkor is olyan volt a természetem, hogy párosával szerettem a lányokat) egész yankee ladyk lettek, három méteres uszálet hordának és egy sereg yankee ifju hódolata környezi őket. Nagy volt az öröm Dániában, de bizony nem sokáig tartott, mert a szerelem is olyan kutya futtában megy itt. Én t. i. tovább mentem és csak tegnap értem vissza Newyorkba — pihenni.

Most már befejezem a levelem, mert késő este van, reggel pedig indul a gyors hajó. Tehát a vtszontlátásig szívélyesen üdvözlő szerkesztő urat igaz tisztelője

Szobenyel József.

országból 17000000 értékű bőr megy ki s 55000000 kor. értékű cipőáru a behozatal. 176000000 kor. értékű fát tudunk kivinni, de olyan élehetetlenek vagyunk, — hogy 20—25000000 kor. értékű butort hoznak be.

Meg kell szabadulni a közösvámterülettől. A kisiparosok nem boldogulnak, míg nálunk a csizmadiák arcuk verejtékével dolgoznak, addig Ausztriából évenként 24000000 kor. cipőt hoznak be, míg nálunk az asztalos alig tudja megkeresni a kenyerét, addig Ausztriából körülbelül — 18000000 kor. értékű butort hoznak be. A szabóink alig tudnak megélni, azonban nálunk is vannak olyan kereskedések, ahol idegen bécsi rongyot árulnak.

Hogy mennyire bécsi rongyok, mutatja, hogy megvesznek egy lakk cipőt 50 krajczárért, de elfelejtik, hogy egy bálon tönkre megy, míg a magyar cipő tíz olyan bálon is kitart. — Tisztelt polgártársak! Az osztrák kereskedők most küzdenek azon, hogy ha fiókokat létesítenek, ne legyen szabad őket megadóztatni. — Ha ezek nálunk sem vámot sem adót nem fizetnek, akkor lefeküdhetünk. Tegyük meg hozzá azt, hogy míg mi nem tudjuk Magyarországon iparunkat fejleszteni, 25 év alatt a közös vámterület alatt miért terem addig Ausztria évenként szévezreket és milliókat, fejleszti és erősíti fokról fokra az iparát? Es miután az önnálló vámterületről van szó, legyen szabad érinteni a tarifát is, mely olyan nevétséges, hogy Triesztből Prágába olcsóbban megy a bor, mint Fiuméből Budapestre.

Még a magyar buzát is, ha olcsón akarjuk Londonba küldeni, akkor Románián keresztül nagy körülövel kell eszközölni, mert egyenes úton nem lehet. Engedjenek meg, ha arra utalok, hogy ami kis gyáripárunk van, a külföld élelmessége következtében nem tud alában megállni, mert a közös képviselő miatt a magyar nemzet érdekei nem érvényesülhet és mert a közös képviselő Ausztriával a magyar ember érdekeit sohasem képviselheti. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés.)

Krasznai Ferenoz beszéde.

Tisztelt polgártársak! (Halljuk! Halljuk!) Feltehetik azt a kérdést, mit hozhat fel az ember még ide a szöszökre azután a kincsbánya után, a melyet az előttem szólók a nemzetgazdaság jelenéből, történetéből felhoztak. Joggal feltehetik a kérdést, hogy mit hoztam én ide? Mit hoztam? Lelkem teljes keserűségét, mert az elmúlt idők tapasztalata bennem egyebet keserűségnél nem tudott kelteni. Sokat utaztam, jártam a külföldön és láttam a művelt nyugati nemzeteket, láttam, hogy fejti ki a nemzeteket a szunnyadó gazdasági erőket, hogy tetszik magukat családjukat és úgy nemzetüket boldoggá, láttam az angol hajókat, a belga szorgalmasságát, a francia iparát. Elgondoltam, hogy hát az én magyarom hátrább áll, nem tudja megenni mindezeket és gondolkodáson folyamán T. Polg. t. keserűség keletkezett bennem, mert elgondoltam, hogy hiszen a magyar nép meg van áldva a magyarok Istenétől elég tehetséggel, Szorgalommal, hogy kiállja a versenyt a nyugati népekkel.

Magyarországon egy betegség vett erőt, a melyet magyar betegségnak lehet nevezni, ez a nembánomság, nemtörődömség! (Ugy van!) Azokat az embereket, a kiket az utolsó 30 év alatt rászoktatták arra, hogy a magyarral elhitessék, hogy gyengébb mint más nemzet, azokat a vezetőket kell vádolnom. (Helyeslés. Éljenzés.) T. polg. t. Ezeket az embereket vádolom meg, a kik nem értették meg a nagy író Tain szavát:

„A hatalom minden gyökérszála a népben rejtezik beteg az a hatalom, mely nem onnan végzi tápláló erejét, és egy korhadó fa előtt állunk, mely idegen talajba került.”

Es sajnos, hogy ennek az országnak közgazdasági élete és ipara nem fejlődött ki, melynek pedig szüksége lett volna a ki-fejledé-re, mert az ipar nem táplálta. T. Polg. társ. Azt igyekeztek vele elhíttetni, hogy mi nem termettünk egyébre, mint az időjárástól várni a sorsot, a magyar ember csak arra képes, hogy a föld termékeit produkálja, de arra, hogy nagy ipari forgalmat hozzon létre, arra a magyar embert képesnek nem tartják.

Tisztelt polgártársaim! Magyarországon minden nagy eszmének, minden nagy gondolatnak: minden nemzeti kívánalumnak megvan a maga kálváriája.

Nekünk nagy fáradsággal kell megszerelni asokat, amiket más nemzetek készen kapnak, nekünk 40 évi óriási küzdelemmel kell megtanulnunk azt, hogy hogyan rendezzük be nemzetünk gazdaságát.

De én derengeni látom a jövőt és látom azt, hogy miképpen jutnak Gambestának, annak a híres lángoló hazafinak szavai győzelemre, ki az igazságról azt mondotta, hogy azoknak az igazságoknak, melyek a népek sorsát vezetik mindennapi fáradozás munkával küzdelemmel kell győzelemre jutniok.

Ilyenek a mi igazságaink is és ezek ha kitörnek, érvényesülnek, akkor a mi gazdasági önállóságunk, gazdasági függetlenségünk felé ismét egy nagy lépéssel.

Ami törekvéseink is ezek közé az igazságok közé tartoznak és az önök segítségével evvel az egészséges magyar néppel diadalra is fogjuk juttatni. (Hosszantartó éljenzés és helyeslés.)

Papp Elek beszéde.

T. polgártársaim, kedves testvéreim és véreim! A mikor itt az est hajnalán önök-höz egy pár szót kívánok szólani, valóban tartózkodó vagyok, mert hiszen már alkonyatra jár az idő, de bátorságot ad nekem a felszólaláshoz az, hogy ez a gyülekezet, ez a népgyűlés nem az est hajnalát, de a megvirradásnak a reggelét, a hajnalát várja. (Lelkes éljenzés.)

T. polgártársak! Még csak a mi nap zajlottak le az ünnepélyek az egész országban, az Adriától a Kárpátokig, a mely ünnepélyek Kossuth Lajos emlékére dícsőítették s hirdették a világ előtt, hogy a Magyar nemzet nem háládatlan és a magyar nemzet szívében Kossuth Lajos emléke örökké élni fog és szent áldozatot kíván hozni a magyar nemzet Kossuth Lajos emlékének és öremmel tapasztaljuk, hogy az ő elvét meg fogja valósítani. (Éljenzés.)

Mikor ezen ünnepélyek lezajlottak el kell mondanom amit éreztem, mert ha szólunk akkor nem mondhatunk egyebet, csak lelkünk hitét. Elgondoltam azt hogy az a nemzet egy ezredév óta küzdött a szabadságért és ma amit a mult századnak tespedés századának a méhéből Kossuth Lajos láng elméje kiemelt azt az opportunus kormányv álló férfiak, mint a cserfába költözött szu úgy emésztik fel.

Mennyi küzdelem, mennyi könny, mennyi vérbullás van hozzáfűzve azon magasztos eszmékhez, melyek miatt iratott be nemcsak a nemzet, de az egész világ történet könyvébe, a magyarnak dícsősége a magyarnak bátorsága. Küzdöttek őseink, küzdöttek elődeink, küzdöttek a 48—49-i dicső hősök (éljenzés). Szenvedtek és elvérzettek. Most az ország nem kívánja tőlünk, hogy szívünk és vérünk feláldozásával küzdjünk a hazáért. Megelégszik azzal, ha ezen békés korszakban meg tudjuk érteni és fel tudjuk

fogni horderejét annak, hogy a mit a magyar föld terem, amit a mi földünk gyomra magában rejt, azt a magyar nemzet a maga céljára, a maga érdekében, a nemzet szabadsága, a polgarok jólétére használja fel. (Ugy van).

Ha ezen érzélem hatja át lelkünket akkor nem fogunk mi Ausztriához folyamodni mankóért, hogy megállhassunk, akkor nem fogjuk idegen kéztől alamizsnaként koldulni azt az aczélos buzát, melyet a mi földünk terem, akkor a magunk erejével, szorgalmával kifogjuk vinni, s megfogjuk valósítani mindazt a mi a magyar embernek boldogságát, nagyságát, hatalmát és szabadságát biztosítja. Hát t. polgártársaim ha felszólaltam indokolom felszólalásomat pár szóval, én, a ha du választókerület legidősebb képviselője. Vannak itt nálam sokkal képzetesebb, sokkal gyakorlottabb szónokok, elmondhatnánk szívünk akarstát, de miután én vagyok a legidősebb, engem ért azon kitüntető szerencse, hogy az én képviselőtársaim nevében önöket üdvözöljem. (Lelkes éljenze).

T. barataim és kedves testvéreim én is abban a műhelyben dolgozom, amelynek bolthajtása maga az ég és a magam számaival keresem mindennapi kenyeremöt és nagyon jól tudom, hogy ha a mi ekénk megrozsdasodik, az egész nemzet sinylődik, az egész nemzet szegényedik. (Ugy van). Tehát eszem ágában sincs, hogy olyan dolgokat védelmezzek, amely a mi ekénknek megrozsdasodását idézve elő, a minek következtében mi még szegényebbek lennénk.

Felszólalok a gazdaközönség nevében, azon gazdaközönség nevében, mely gazdagságot itt az alföldön szerencsések vagyunk képviselni. Az egész ország elismeri, de el is kell hogy ismerje, hogy ez a nép, mely az alföldet lakja, felvilágosodott szellemmel, tiszta jellemmel, az emberi méltóságot érző szívvel és észszel, szilárd, mag nem rendíthető és tántoríthatatlan hazaszeretettel ragaszkodik ehhez a földhöz, a melyet munkál, melyből a kenyerét keresi, tehát méltán megvárhatjuk azt, hogy az ország bármely sarkán, annak bármely zugában a földműves osztály nevében hangok emeljenek, a közdolgozókól beszélnek és határoznak, azon hangok viszhangra találjanak és olyanok legyenek, a melyek viszhangra találhassanak a nép nevében a nép rétegei közt és mindazon hangok, melyek nem a nép szívéből törnek elő hamisak. (Igaz! Ugy van!)

És valóban pirulnunk kell, hogy egyik szélső városában Magyarországnak — Pozsonyban — a gazdaközönség nevében olyan határozatot loptak és csempésztek be a kongresszusra, mely nem a nép szívében keletkezett, mely talajt itt nem talál a nép szívében, mert mi azt, hogy továbbra is Ausztriának szolgálj legyünk, sem nem akarjuk sem nem engedjük sem nem gondoltuk sem gondolni soha nem tudjuk. (Igaz! Ugy van.)

Hát t. polgártársaim! ha a világnak gunyai nem akarjuk a magyar földművelő népet tenni, ha van bennünk csak egy csep szemernyi akarat arra nézve, hogy az ország életrealóságáról jelt adjunk, hogy férfui, polgári önézetünket, szabadság iránti szeretetünket megvédjük, akkor az ellen az pozsonyi határozat ellen itt nekünk tiltakozni kell. (Tiltakozunk.)

A világelőtt úgy feltüntetni nem lehet a magyar gazdaközönséget, mely a magyar nemzetnek 78 százalékát képezi, hogy az maga akarja magára a szolgaság jármát. Nem egy századrész rendelkezhetik az egész felett, hanem az egész rendelkezhetik a felett. Azzal a kérdéssel, én azt hiszem, ezeketán leszámoltatok, hogy egyetlenegy

argumentumot, mely a mellett szól, hogy a magyar gazda érdekében a közös vámterületet fennkell tartani, nem lehet találni. Ők sem tudnak indokokat felhozni, ugy szintén az önálló vámterület ellen sem. Azokat az indokokat csak azon emberek hihetik el, kik azon uráknak más irányban való politikáját is helyeslik és kik képesek azt elhinni, hogy valakinek azért fáj a foga, mert a nagyapja valamikor egrest evett. — T. polgártársak! én annak a politikának, mely most a magyar nemzet sorsával ily megbotránkosztató módon játszik, határozottan ellenmondok azon okoknál fogva, a melyeket egyenként és összevéve az előttem szólott tisztelt képviselő urak elmondottak, tehát ismétlésekbe bocsátkozni nem akarok. A politika, melyet itt követnek szaturnusi politika! Kivándorol, koldus botra jut a nép! Mint saturnus felemészti saját gyermekeit.

Hiszen Tóth János t. képviselőtársam és kedves öcsém is elmondotta, ez nem szerződés, ez nem viszonyosság, szolgálai béremény ennek az igazi neve és ennek mi nem fogunk aláírni sohasem. azért ha 48-ban nem megverni, de kitudtuk seperni az osztrákokat a magyar földről a béke idejében is kell annyi erőnknek lenni, hogy az ő önző kapzsiságuktól megvédjük azt a mink még van. És abban a biztos hitben távozom én innen, hogy ha ilyen lelkes kitartással önzetlen hazafisággal karolják fel önök az önálló vámterület ügyét, akkor megfogjuk védeni Magyarország függetlenségét, a magyar nemzet jólétét és hazánk szabadságát biztosítjuk. (Lelkes éljenze). És most tisztelt polgártársaim bucsut vesztek önöktől és egyszersmind megköszönöm — Debreczen városának azt a lelkes hazafiságot, melyet ma tanusított. Megköszönöm a hajduválasztó kerület polgárai és Karczag város birtokossága nevében, kik azzal biztak meg, hogy tolmácsoljam azon törekvésüket, hogy bármely eszközzel és bármely körülmények között megfogják védeni a magyar önállóságot. Még csak azt kívánom, hogy az a mostani esthajnallegyen csakugyan a magyar gazdaközönségnek, a magyar nemzetnek és magyar földnek ragyogó hajnala.

Megfogjuk vinni a küzdelmet, Magyar ország közgazdasági önállóságaért és győzni fogunk. Isten önöket áldja meg. (Zajos éljenze és helyeslés.)

Az igazságügyi miniszter nyilatkozatai.

Mikor Széll Kálmán miniszterelnök lett, Erdély Sándor helyébe a jog, törvény és igazság miniszterévé Plósz Sándort választotta. Négy esztendő telt el azóta s az új miniszter már rég túl van a kezdet nehézségein. Modoránknak kedvességével megnyerte az emberek rokonszenvét, lelkületének egyenességével bizalmat keltett s ígéretei, melyeket programbeszédeiben minden évben megismételt, reményt nyújtottak, hogy végre valahára elérkezett az igazságügyi reformok ideje is.

Sokszor hallottuk, hogy az igazságügyi miniszteriumban szorgalmasan dolgoznak kódexeken és mindenféle törvényjavaslatocon. A képviselőház és az ország még vajmi keveset látott e munkásság eredményéből. Magyar közmondás tartja, hogy lassan érik a jó gyümölcs. Hisszük, mert akarjuk hinni, hogy Plósz ur kertjének gyümölcsei is eljuttottak az érés állapotába s most ez őszüli ülésszakon — szüretelünk.

Igy magyarázzuk a miniszternek rigyiczei választói előtt — tartott beszédét,

melyben szükségesnek találta hallgatni a nagy politikáról és a közgazdaság égő kérdéseiről s inkább szorított a reá bizott jogrend reformálásának feladataira. Miért ne fogadnók el nyilatkozatait, mint kötelező váltókat, melyeket a tisztelt Háznak prezentál elfogadásra. Fel is soroljuk egymásután, hogy mivel tartozik a nemzetnek Plósz Sándor a saját beismerése szerint. A sorrendet is megtartjuk, amint ő keltezi, azon véleményben, hogy hasonló egymásutánban fognak tárgyalásra kerülni.

A polgári perrendtartás javaslata már be van adva, ott nyugszik az igazságügyi bizottságban.

A perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat kész, azt tehát rögtön beadhatja a miniszter. Ennek keretében foglaltatnak:

- A községi bíraskodás és
- A tőzsdei bíraskodás.

A magyar polgári törvénykönyv kész javaslata követi az alaki jognak szabályozását. Ezen általános jogi reformok mellett közelebről érdekel bennünket:

Az ingatlan birtokviszonyoknak rendezéséről készülő, de talán már megszerkesztett javaslat, vagyis a telekkönyvek új szabályozása.

A birtokrendezési eljárás, vagyis a tagosítás iránt Plósz és Darányi együtt csinálják a javaslatot.

A végrohajtási eljárás, az ingatlanoknak pocsék elárvereztetése elleni védelméről, ismét fel van véve a kormány ígéretei közé.

A telepítési törvény szintén Darányi és Plósz együttes munkája.

A földadó reformját Lukács miniszterrel együtt tervezik. Mint Plósz mondja, de kételkedve halljuk: „a földadó igazságosabb megosztásával és a kisebb birtok lehető terhermentesítésével.”

A kereskedelmi törvény revíziója, a kereskedelmi minisztériummal közönségben, még csak a tervezés stádiumában van. Ezek ágazatai:

A csalárd átruházások megakadályozása.

A részletügylet szabályozása.

A biztosítási ügy reformja.

Tizennégy igazságügyi törvény. Ezek között három kódex. — Bennök foglaltatik egész jogrendünk közönsége, egész gazdasági életünknek új szabályozása. Agrárius és merkantil reformok s finanziaális intézkedések.

Ami a régi rendszerből származó viszály volt, amit évtizedeken át nemzetünk megsínyelt, de hiába panaszkodt, amit a statisztika és a kormányzati tapasztalás végre okvetlenül orvoslandónak bizonyított, fel vannak véve az igazságügyi miniszter beszédeiben. Nem először halljuk ezeket az ígéreteket, mégis szívesen vesszük megismétléstket. Kritikánkat akkorra tartjuk fenn, ha a javaslatokat látjuk, mert magukból a címeikből nem ítélheti meg senki, hogy minő lesz az örökösödési jog, a földadó reform, a biztosítási ügy szabályozása, az ingatlanok végrehajtásának új módja stb. Amit eddig Darányi miniszteről láttunk, feljogosít a bizalomra, hogy a kilátásba helyezett reformok reá vonatkozó része meg fog felelni országunk szükségleteinek, feltéve, hogy a minisztertanács azokat rosszabbra nem változtatja.

A kereskedelmi és pénzügyi minisztériummal közönségben tervezett reformokat némi aggodalommal várjuk, amit megokol azon körülmény is, hogy Nagy államtitkár Wickenburg gróf váltotta fel és hogy Luxács pénzügyminiszter hosszú kormányzása alatt mindig irányadónak tekintette a kincstár fiskális érdekeinek az adófizető polgárok ellenében való érvényesítését.

De tartózkodjunk minden rekriminációtól, midőn ily szép ígéreteket tettek s kérdezzük inkább azt, hogy kinek szólt ez a beszéd, a választóknak, a nemzetnek, vagy a képviselőháznak? A választók és a nemzet nem hoznak törvényt, ez az országgyűlés dolga és joga. Vigye hát a póstás Plósz beszédét a képviselő uraknak azzal, hogy olvassák el, és szíveleljék meg, mert abban egy borzasztó szemrehányás foglaltatik, melyet parlamentünknek tesz méltán és az igazságügyi bizottságnak teljes joggal. Hogy az urak nem dolgoznak, se bizottságban, se teljes ülésben, mert a polgári perrendtartást fel se vették, pedig tavasztól fogva el is intézheték volna. De hány van, aki elolvasta? Ha így csinálják, sohasem lesz magánjogi törvénykönyvünk és az igazságügyi reformok holtan szülné törvényjavaslatok ma radnak.

A miniszternek ezen aggodalmát nem tartjuk alaptalannak, pedig erről is lehetne tenni nem házszabályokkal, hanem kötelesegtudó jóakarattal. Parlamentünk is csak beszél, s vezérszónokai többet politizálnak, mint cselekednek. A kiegyezés felett disputálnak a kormányok és a pártok s elpazarolják a drága időt, hónapokat és éveket, egyiket a másik után. Mintha bizony a kiegyezési tárgyalások miatt nem dolgozhatnának egyebet.

Mit tartozik a magán jog a kiegyezésre, a perrendtartás nem függ össze a vámkérdéssel, az igazságügyi bizottság ülésezhet a pénzügyi és közgazdasági bizottságoktól függetlenül s a ház napirendjétől és örökös szüneteitől is eltekinthetne, ha dolgozni akarna. De a Tisza-rendszer alatt megszokták, hogy csak a miniszteriumok dolgozzanak a tisztelt Ház pedig csak beszéljen és beszéljen, mert edes: nyugalom után a pihenés.

Bezzeg a nagy Napoleonnak valamivel több gondja volt, mint a magyar kormányoknak, háborukat is viselt s egész Európát igazgatta s emellett mégis ráért kodifikálni. Mi pedig harminczöt esztendő óta nem tudunk magyar jogot és igazságot alkotni ebben a szerencsétlen országban, ahol tiz miniszterium négyszáz képviselővel gyártja a törvényeket és ahol mindenki jogász, ügyvéd és jogtudor.

A vasárnapi népgyűléshez.

Tegnap számunkban részletesen megemlékeztünk arról a nagyszabású népgyűlésről, mely vasárnap ment vége. Lapunk terjedelme azonban nem engedte, hogy minden egyes mozzanatra kiterjeszkedjünk, miért is, ezuttal tesszük azt.

Mint már jeleztük, a népgyűlés fontosságát emelte az is, hogy nemcsak Debreczen polgárai, de a vármegye, a szomszéd vármegyék sőt a Dunántul küldöttei is részt vettek azon.

A nádudvari kerület 112 választója jött el, H.-Szoboszlórol 100, B.-Ujvárosról 100 küldött volt jelen. Eljött Karczag 50 tagu, N.-Léta 25 tagu, Böszörmény 50 tagu küldöttsége, itt voltak még a nánásiak, a hadháziak, a bárándiak küldöttsége, továbbá Nyiregyháza 50 tagu küldöttsége. A népgyűlés iránt az egész országban milyen nagyfokú volt az érdeklődés, igazolja az a sok, százon felül érkezett üdvözlő távirat, mely a rendezőséghez érkezett.

A tegnapi számunkban már közreadott üdvözlő táviratokon kívül üdvözlő táviratokat küldtek: Gyöngyösi választókerület, karczagi választókerület, Komjáthy Béla, Makay Zsigmond képviselők, nyiregyházi választókerület, létai választó kerület, Mukics János,

Lengyel Zoltán, Kubik Béla képviselők és még számosan.

A képviselőkön kívül a vidékről itt voltak Tóth Pál, Sóvágó Gábor, Wessprémy István, Simon Károly, Brassay Károly, Dobi Sándor, Zákány Lajos stb.

A népgyűlés méltó befejezése volt az a nagyszabású lakoma, mely este az „Angol-Királynő” termében lefolyt. Kétszáz ember vett azon részt. Ott voltak az összes képviselők, továbbá Rásó János alispán. Komlóssy Arthur főjegyző, Ábrahám László főügyész, Vecsey Imre tb. főjegyző, Rásó János vármegyei tb. főszámvévo, Tóth Kálmán ipart. elnök, számosan a kereskedő, az iparos világ tagjai közül és a vidéki küldöttek nagy része.

Az asztalfőn Kossuth Ferencz és Zichy Jenő gróf foglaltak helyet. Mellettük ültek Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Bakonyi Samu és ugyancsak ennél az asztalnál foglaltak helyet a vendégképviselek is.

Az első felköszöntőt Komlóssy Arthur mondotta Zichy Jenő grófra és Kossuth Ferenczre.

Ezután Zichy Jenő előbb Komlóssy Arthurra, majd Debreczen orsz. képviselőire mondott felköszöntőt.

A felköszöntők közül nem fogott ki a társaság, felköszöntötték a rendezőséget, a vendégképviseleket.

Érdekes és szép felköszöntőket mondtak K. Tóth Kálmán, dr. Nagy Zsigmond Kiss Albert, Marjai Péter, Krasznay Ferencz, Uray Imre, Kossuth Ferencz, Nessay Pál, Benedek János, Bakonyi Samu, Szávay Gyula, Kardos Samu, dr. Lukács Emil és még számosan.

A vendégek a legkellemesebben érezték magukat. A jóhangulatot fűszerezte a Rácz Károly pompás, élvezetes hegedűjátéka. A társaság a legszebb hangulatban sokáig együtt maradt.

A vendég képviselők Kossuth Ferenczcel és Zichy Jenő gróffal együtt a reggeli gyorsvonattal hagyták el városunkat.

NAPI HIREK.

A gazdasági bizottság és a költségvetés.

A város gazdasági bizottsága tegnap a késő esti órákba benyuló ülést tartott Szabó Kálmán jegyző elnöklésével, a ki a szabadságon levő Király Gyula tanácsnokot helyettesítette. A gyűlés legfontosabb és legérdekesebb tárgya az 1903 ik évi költségvetés tárgyalása volt. A bizottság tagjai szép számmal jelentek meg a gyűlésen s mindvégig nagy figyelemmel tárgyalták a felügyelő bizottság által már redukált költségvetést. Az egyes tételeknél Roncsik Lajos főszámvévo adta meg a kellő felvilágosítást. Különösen Szentesi János és Horváth István csatároztak a gyűlés folyamán a költségvetés redukálásáért és sokszor igen helyes megjegyzést tettek egy-egy ingadozó tételre. A gazdasági bizottság — mint a költségvetés első fóruma — megtette észrevételeit, most már a jog- és pénzügyi bizottság és a tanács következik. Annyi bizonyos, hogy a felügyelő bizottság revisiója, a mely körülbelül 300 ezer koronát törült a költségvetésből, hozzájárult a gazdasági bizottság szzenvedelmeinek lecsillapítására.

Francia tudós Debreczenben.

Nevezetes vendége lesz a napokban Debreczennek. Reconly párisi tanár hetek

óta tartózkodik Magyarországon, főképp az „aldeutsch” mozgalom tanulmányozása végett. Most a De Gerando, illetve gróf Teleki-család vendége Szatmármegyében, a honnan átrándul hozzánk is Debreczen népének és kulturális intézményeinek megismerése végett. A tudós tanár több igen kedvező cikket irt hazánkról a legelőkelőbb francia lapba, a Tempsba és kívánatos, hogy Debreczenben a legkellemesebb tapasztalatokat szerezzék, hogy az alföldi magyarság középpontját és a tősgyökeres magyar népeletet is oly szép cikkekben és kedvező világitásban mutassa be a francia, közönségnek, mint Magyarország más részeit

A kamara iparmuzeuma

ezen túl már csak vasarnap és ünnepnapok délelőttjén 9-től 12 óráig lesz rendszeresen nyitva. Vidékiek azonban bármikor megtekinthetik. A kiállított mintáknak megfelelő árak megrendelését kívánatra a kamaráé kétséggel közvetíti s az árakra nézve addig is, míg minden kiállított tárgy rendszeres árjelzéssel lesz ellátva, szívesen szolgál felvilágosítással.

A tisztviselő egyesület

tagjai részére színházi utalványok kaphatók Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiacz) és Pápay János egyesületi pénztárnoknál. Az igazgatóság.

A Kossuth-képkiallítás vége.

A kiállítás rendezősége a következő értesítést küldötte be hozzánk: A Kossuth-kép és ereklye kiállítás kedden, az az ma este bezáródik, felkérjük ennél fogva, akik tárgyakat küldeni szívesek voltak, hogy azokat szerdán, azaz holnap elvitetni méltóztassanak, mely alkalommal is úgy a beküldőknek, mint a látogatóknak köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

A szervezeti szabályzat módosítása és a tanács.

A városi tanács mult héten kezdte meg a szervezeti szabályzat módosításának munkálatait. Egy délután 3 óra hosszat tárgyaltak csupán és nagyhangon hirdetett módosításból ezalatt a három óra alatt mit sem tettek. A szervezeti szabályzatnak majdnem háromnegyedrészt „tárgyalták le,” de módosítást, amit vártunk és a mit kellett volna is tenni, nem tettek. Azt csak talán nem nevezheti a tanács módosításnak, hogy az amugy is felesleges és nagy városi hivatalnokai, tisztviselői, segéd és kezelőszemélyzet mellett három új állást létesített. Hiszen most is az a nézet uralkodik, hogy sok a hivatalnok, apasztani kell és ezt ezideig, pedig lehetett volna, még sem tették, ahelyett új állásokat létesítettek és újabb kiadással terheltek meg a polgárságot, pedig már most is majdnem 200.000 koronával van több előirányozva a tisztviselők fizetésére, mint amennyit annak idején a közgyűlés a tisztviselők fizetésének felemelésére megszavazott. Sajnosan és szomoruan tapasztaljuk a tanács működésének lelkiismeretlenségét e kérdésnél. A tanács a helyett, hogy alaposan megfontolva, figyelembe véve a város anyagi helyzetét, tényleg módosítaná a szabályzatot, ahelyett újabb terheket ró a házi pénztárra. Nem elég gonddal végzi feladatát, csak úgy rövidesen átfut az egész szabályzaton, mert eddig így történt, és a módosítás helyett mindent változtatlanul hagy, sőt új állásokat teremt. Akkor, ha így teljesítik a közgyűlés által reájok rótt feladatot felesleges időt töltenek, legjobb lenne egyszerűen minden változtatás nélkül hagyni a szervezeti szabályzat módosítását és várni jobb

időkre, mikor valójában komolyan hozzálátnak ehhez a munkálathoz és lelkiismeretesen keresztül is viszik azt a rég óhajtott módosítást. A tanács különben a szervezeti szabályzat módosítása ügyében holnap, szerdán d. u. 8 órakor ismét ülést tart. - Az eddigi tárgyalások után méltán hihetjük, hogy ezen az ülésen befejezik az egész módosítást és a várt megtakarítás helyett még nehány új állást létesítenek.

Új iskola Csegén.

Tisza-Csegén a központi képviselőtestület új iskola felállítását határozta el. Az új iskolában egyszersmind leánytanítói állás szervezését is elhatározták. Jövőhagyás után ez állásra kiírják a nyilvános pályázatot.

A guti makkfák.

Szó volt arról, hogy a Guton levő makkfákat eladatja a város, de miután a erdőpusztításnak nem sok értelme van a debreczeni gazdasági bizottság Török Gábor erdőmester javaslatára kimondta, hogy a guthi makkfák eladását nem javasolja a közgyűlésnek.

Kertgyűlés.

A Széchenyi kert gazdái vasárnap délután három órakor a kertség házánál gyűlést tartanak. A gyűlésen határozzák el, hogy mikor tartják meg a szüretet. Itt jellemezzük meg, hogy a fagy, a mely néhány nap előtt az összes debreczeni kertekben nagy kárt okozott a legjobban a Széchenyi-kertet kímélte meg.

Nagy tűz a határban.

Tegnap este a városnak az Erzsébet malom felőli részén az égboltozatot óriási tűz fenye világitotta be. A városban szájrol szájra járt a rémhír: Eg az Erzsébet malom. A hír azonban nem bizonyult valósnak s a tűzoltóságtól nyert értesülés szerint a város határában 5 kilométernyi messzeségben a részvény szőlőtelep szomszédságában levő tanya égett le szalmakazlaival egyetemben.

Az ev. ref. egyház presbyteri gyűlése.

Tegnap szept. 29-én délután gyűlést tartott az ev. ref. egyház presbyteriuma. Az igen gazdag 44 száma menő tárgysorozatból felemlítjük a következőket: Széles kört, az egész tiszántúli egyházkerületet érdeklő, hogy az egyházkerületi egyházi tanácsbírói tisztre, miután a megejtett első szavazás nem vezetett eredményre, új szavazás rendelkezett el. Ez az ügy is elintézésre vár s a presbyterium, mint előzőleg, lánglelkű, apostoli buzgóságu lelkészünkre, Dicsőfi József urra adta az egyház tiz szavazatát, ki széleskörű és tudományos nagy képzettségénél fogva hivatott és nagyon méltó arra, hogy egyházkerületünk tanácsában helyet foglaljon. Örömmel vette tudomásul a gyűlés az egyháznak, áldozatkészségnek és valóságos buzgóságnak azt a szép tényét, hogy özvegy Farkas Istvánné asszony kistemplomi szószékünk festését és aranyozását saját költségén megújította; mint szintén jól esett értesülnie a gyűlésnek arról is, hogy ez évben elhalt néhai Pongor János az egyház ispotályi és tanuló árvák pénztárainak gyarapítására 100 és 100 korona hagyományt rendelt, mely összegeket a kegyes hagyományozó örököse befizette az egyház pénztárába. Kivált iskolai év elején nem kis gondja a presbyteriumnak már több év óta, hogy a mindig növekedő tanköteleseket miként helyeztessék el a rendelkezésre álló tantermekben. Ezzel az ügygyel foglalkoznia

kellett a presbyteriumnak ezuttal is. Es mivel a város az elrendelt iskolákat nem építette fel sőt azok építéséhez hozzá sem kezdett; az iskolaszék buzgó és tevékeny elnökének nem volt módjában ezt az elhelyezést a szülék teljes megelégedésére vinni keresztül, amennyiben a gyermekeknek lakó helyüktől igentávol eső iskolákba kell járniok. Még így is túltömötték némely tantermeink, a homokkertbeli nagy számú iskolaköteles, az első és második osztályu gyenge gyermekek pedig a nagy forgalmu vasuti hidon at és az indóház környékén igen élénk forgalomban kénytelenek járni az ispotályi iskolába, mindez a városi tanácssal szemben arra a kérésre kényszerítette a gyűlést, hogy ha már az építetoi rendelt iskolák helyén a szükség tantermekben kell is a gyermekeknek a beállott iskolai évben szoronganiok, legalább a homokkertben az első és második osztályu tankötelesek részére építtessen, vagy béreljen haladéktalanul már erre az iskolai evre ket tantermet, melyekbe az egyház kész azonnal két tanítót beállítani. Ugyanez a túltömöttség okozta, hogy az egyháznak a beállott iskolai évre megint hét ideiglenes tanítót kellett alkalmaznia. Nem különben nehézséggel szokott járni a más telekezetű, magán, állami iskolákba járó ev ref. vallásu gyermekek vallásos oktatásáról való gondoskodás is és habár erre az iskolai evre sikerült ebben a tekintetben a megfelelő intézkedés, elodázhatatlannak látszik, hogy egyházunk egyetlen vallásos tanári állása mellé már a jövő iskolai évre új vallásos tanári állás szerveztessék. Ide vonatkozó javaslatiételre fel is hivta a presbyterium az iskolaszéket. Az üresedésben levő számvevői állásra 22 pályázó adta be a kérvényét. Mivel azonban ennyi pályázó kérvényét és okmányait egyszerre attekinteni alig lehet, sőt az is kívánatos, hogy az ország különböző vidékéről való ismeretlen pályázók egyenlőségéről tálekozva legyen a presbyterium: a gyűlés küldöttséget kért fel, hogy a beavatott okmányok alapján, valamint a szerzendő informálásokra támaszkodva ajánljon a legközelebbi gyűlésre a legalkalmasabbak közül öt pályázót, még pedig akként, hogy a gyűlés majd ezek közül fog választani. A többi ügy a nagy közönséget kevésbé érdeklő közigazgatási folyó tárgy volt.

Neki ment a vonatnak.

Es mindjárt hozzá is tehetjük, hogy azért semmi komolyabb baja nem lett. Ugyanis a h. bősörményi helyierdekű vasutnak ment neki Fábán Gábor téglavető napszámos, a mely vonat sebessége csak megerősíti a viczinális vasutakról táplált véleményünket. Fábán Gábor részegen ment keresztül a sorompón s belevágtá a fejét és jobb karját a robogó (?) vonatba. — Természetesen némi-nemű zuzódásokat mindazonáltal mégis — szenvedett s Derékassy István orvos beszállította a kózkórházba.

Zola Emil meghalt.

Egy Párisból érkezett távirat jelenti, hogy Zola Emilt, a hírneves francia regényíró ma lakásán halva találták. A halál okául a megfuladást állapították meg, a melyet valami szerencsétlen baleset okozott. Felesége súlyos betegen fekszik. Ennyit mond a távirat, a mely a modern francia regényirodalom legmarkánsabb egyéniségének kidöltét jelenti, Zola semmiesetre sem tartozik azok közé az írók közé, akiket pedagógiai szempontból olvasásra ajánlani szoktunk, bár műveiben az igazságot talán jobban magközelíti, mint akárhany vezéregyénisége a világirodalomnak. Az ő világa és iránya azonban egyfelől annyira

sikamlós, hogy az erkölcsileg és bölcsészettanilag erősen vértezett felnőtteket is meg tudja ingatni, másfelől annyira naturalisztikus hogy teljesen elhagyja a költészet mezejét. Tudjuk, hogy Zola nem a pornografiát akarta gyarapítani műveivel, hanem a legmagasztosabb czélokért küzdött bennük és velük, mindazonáltal működéséért egyelőre aligha mond köszönetet neki az emberiség, mert tagadhatatlan, hogy többet rontott a közerkölcsiségen, mint amennyit javított. Elég rámutatnunk arra a sereg törpe utánzójára, akik tőle csak a naturalizmust lesték el s a mélyítettek le egészen a posvány, a bestialitás legocsmányabb fertőjének fenekéig anélkül, hogy némes czélok után való törekvését is megéreztetették és elsajátították volna. Mint embert, mint alkotó erőt sajnálhatjuk Zolat, de mint íróit mindössze azok közé sorozhatjuk, akik nagyot akartak de költészetileg meg nem engedett utakon törtek czéljuk felé. Zola Emilből talán jó kriminalista vált volna, mindenesetre jobb, mint amilyen író volt.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szept. 30. Megnyitó előadás. 1. ünnepi nyitány. 2. Előljáró beszéd. 3. Himnusz. 4. Szombatosok, színmű 3 felvonásban. Itt először.

Okt. 1. Lotti ezredesei, énekes bohózat. Itt először.

Okt. 2. Lotti ezredesei.

Okt. 3. X. asszony, bohózat. Itt először.

Az első előadás.

Ma lesz a kapunyitás a városi színházban. Somló Sándor színművével A szombatosokkal nyitja meg Makó Lajos igazgató a színházi évadot, mai előadás iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A szombatosokban a drámai személyzet mutatja be művészi kvalitásait. Jelentős szerepe van e darabban Mészáros Margitnak, Jeszenszkyne Csader Irénnek, Hahnel Arának, a férfiak Sebastyén Gézőnek, Palagyi Lajosnak Kleonovits Györgynek, Somló a romantikus irány híve lévén e darabban is a romantikának hódol s darabjának költői díkezőival nem fogja eltéveszteni a hatást. A darab előtt Makó Lajos igazgató előjáró beszédet fog mondani.

Felhő Rózsi bemutatkozója.

A színtársulat szubrett primadonnája, Felhő Rózsi holnap mutatkozik be a közönségnek Lotti ezredesei operett czimszerepében. Jelentős sikere volt ebben a darabban ugy Aradon, mint Temesváron. Felépése elé nagy érdeklődéssel néz a közönség.

A tűzoltótestület 25 éves jubileuma.

Szép ünnepség keretében vasárnap ünnepelte meg a tűzoltótestület fenállásának 25 éves évfordulóját.

Az ünnepség minden tekintetben fényesen sikerült és a derék tűzoltók, kiknek mai fejlettségében tudásában és kiképzésben az oroszlan rész Publig Ernő főparancsnokat illeti, büszkének lehetnek multunkra és feledhetlenné válik előttünk a tegnapi jubileum, mikor is együtt ünnepelt velük Debreczen társadalma, polgársága.

Az ünnepségekről a következő tudósítás szamol be:

Vasárnap délelőtt 9 órára volt kitűzve a diszkozyűlés ideje, de már kevéssel

nyolcz óra után megtelt a nagy hatalmas terem diszes és előkelő közönséggel. Megjelent a tüzelő egyesület teljes számban, vidéki és fővárosi vendégeikkel egyetemben. Megtelt érdeklő közönséggel a karzat is — az egész diszgyűlés impozáns keretben folyt le.

Társadalmi életünk vezető tagjai között jelen voltak: Puky Gyula főispán és Rásó Gyula kir. tan. alispán Hajdumegye képviselőjében. Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Boczkó Sámuel, Wolafka Nándor, Materny Lajos, Csath Zsigmond, Abraham László, Körner Adolf, Kaszinyiczky Endre.

A belügyminiszterium részéről Bulyovszky Aladár miniszteri titkár.

Vendég tüzelők: Skosza Zoltán (Szabadka), Lukács Gyula (Budapest), Kálmán Gerő, Nagy József (Budapest), Köhler István gyáros (Budapest), Ritók István (Kaba), Fogthüi János (Szoboszló).

A diszgyűlés kevéssel kilencz óra után Puky Gyula üdvözlő beszédével kezdődött. Főispánunk lendületes meleg szavakkal üdvözölte a debreczeni tüzelő egyesület jubileuma alkalmából. Kifejezés adott annak, hogy tudatában van, mily fontos szolgálatot teljesít a debreczeni tüzelő-ség. Beszédét zugó éljenzések közt fejezte be.

Aztán Simonffy Imre polgármester az egyesület, tb. főparancsnok mondott üdvözlőt. Lendületes beszédben emlékezett meg a múlt-ról, s kitartó buzgó munkát kívánt a jövő-dőre. Beszédét lelkes tapsok és éljenek között fejezte be.

Az üdvözlések elhangzása után Puky Gyula főispán átadta az elnökséket Bulyovszky Aladár miniszteri titkárnak, a debreczeni tüzelő egyesület tiszteletbeli főparancsnokának. Ugyancsak az elnöki asztalnál foglalt helyett Szikszay Gyula főparancsnok is. A parancsnokság tagjai a zöld asztal másik végén foglal helyet.

A diszgyűlést Szikszay Gyula főparancsnok nyitotta meg formás beszéddel. Üdvözölte a szép számban megjelent közönséget s a miniszter küldöttjét Bulyovszky Albert főparancsnokot. Aztán átadja a szót Jablonczay Kálmánnak.

Jablonczay Kálmán titkár az egyesület 25 éves történetét vázosta lendületes, sok helyen poétikusan szárnyaló jelentésében.

A riadó éljenzéssel fogadott titkári jelentés után Szikszay Gyula főparancsnok felkérte Bulyovszky Aladár miniszteri titkárt hogy a 3—10—15 éves szolgálatot betöltött tüzelőket a király által jóváhagyott éremmel díszítse fel.

A kitüntetésre váró tüzelők sorakoztak a teremben s Bulyovszky Aladár egyenként átadta nekik a kitüntetést és az arról szóló diplomát.

Emlékéremmel fel lettek díszítve: Szikszay Gyula, Visky Sándor, Gánofszy Lajos, Lénárt István, Horváth István, Sikszay Aladár, Katona Daniel, Dési István, Aranyi Pál, Szathmáry Ferencz Fiáth Ferencz, Ludmann Gyula Palóczy Sándor, Csiba Sándor, Biró Antal, Kállay István.

A kitüntetések után Bulyovszky Aladár beszédet intézett a tüzelőkhöz. Megköszönte nekik buzgóságukat s azokat, akik még nem rég állanak a nemes eszme szolgálatában, arra buzdította, hogy lelkesedéstekintetében a 15 éves tüzelőket kövessék. Beszédét

isten, haza és király hármassal jelszavával fejezte be.

Utána programmon kívül, de annál nagyobb figyelem között Wolafka Nándor dr. emelkedett szólásra. Tüzes, lelkes beszédében aposztrofálta azt a nemes hivatást, a melyet a tüzelő végez. Elismerő szavakkal honorálta azt a buzgóságot, amelylyel a debreczeni tüzelő egyesület magasztos hivatását végezte el. Beszédét, mely ementáris erővel hatott a halgatóságra, az egyesület annak buzdításával végezte és Isten áldását kérte nemes működésére.

Wolafka Nándor dr. beszéde után Szikszay Gyula a diszgyűlést bezárta és meghívta a közönséget a Csapó utcai laktanyán tartandó gyakorlatra.

A Csapó-utcai laktanya udvarát jóval tíz óra előtt ellepte már az érdeklődő közönség. Az udvaron elhelyezett széksorokon hölgyek foglaltak helyet, az amatőr fotografusok egész sereg sürgőldött a közönség soraiban.

A diszgyakorlaton megjelent Puky Gyula főispán, Rásó Gyula alispán, Wolafka Nándor dr. Rásó főispáni titkár, stb.

Az első gyakorlat iskola szerelés volt szivattyukkal. Bámálatos gyorsasággal hajtotta végre ezt a 24 tüzelő. Meglepő jól sikerült a szivattyu szerelés gyors módorban.

Bulyovszky miniszteri titkár ki is jelentette, hogy ilyen pompás és gyors szereplést nem látott.

A hármassal és hatos dugó létra gyakorlatok már a faházon történtek, a mely a tüzelő laktanya udvarán áll. Különösen tetszett a közönségnek az I. II. és III-ik emeletről történt ugrások. A laktanyai gyakorlatot szépen sikerült mentési művel zárta be, a melyért Dereksay István dr. tüzelő egyesületi orvost illeti az elismerés.

A laktanyában végbement gyakorlat után a kistemplom elé vonult a közönség. Ugyanoda vonult pár percz múlva sebes rohammal a tüzelő-ség. Itt folyt le a gyakorlat legérdekesebb része, a mentés a toronyból. Először a harangozót azután Alexanévű tüzelőt bocsátották le mentő-kötelen a toronyból a közönség élénk tetszése mellett. A nehéz gyakorlatat különben nagy pontossággal hajtottak végre. Mondanunk sem kell, hogy a nem mindennapi látvány óriási közönséget hozott össze.

Délután fél 2 órakor bankett volt az Angol királynőben és pedig a kellemes időre való tekintettel az udvar kertben. A banketten ott voltak a többek közt: Komlóssy Arthur h. polgármester, Rásó Gyula kir. tan. alispán Abraham László, Rencsik Lajos Wolafka Nándor Csath Zsigmond, Szabó Kálmán, Bulyovszky Aladár stb. stb. A bankett kitünő volt, Hauer Berczit meg is gratulálták érte. Magyarok zenéje fűszerezte a jó kedvet és számos felköszöntő is hangzott el.

Kossuth-ünnep Balmazújvároson.

Balmazújvárosról írják: Kossuth Lajosnak 100 ik születése napját B. Ujváros hazafias közönsége f. hó 21-én ünnepelte meg szokatlan fényfűl és lelkesedéssel.

Az ünneplés napjának előestéjén a község lakói házaikat diszesen fellobogóztán, kivilágították. Nem volt egyetlen ablak, melyben legalább pár gyertyaláng nem égett volna. A kivilágított utcákon fátylós körmenet járta be Kossuth nóták éneklése és zenehangok mellett a községet.

Midőn pedig a nagy napra, Kossuth 100-ik születése napja megünneplésének napjára virradtunk. Öregek, ifjak, férfiak és nők ezrével jelentek meg először a ref. templomban, hol nagytiszteletű Illyés Endre ev. ref. lelkes ez alkalomra készített remek templomi beszédet mondott.

Isteni tisztelet végeztével a Kossuth-terem községi képviselőtestületünk tartotta meg ünnepi diszgyűlést, melyen dr. Forráy Péter községi orvos mondott szép emlék-beszédet.

Ezután Kossuth Lajosnak szobránál tartottuk meg ünneplésünket.

Illyés Endre ref. lelkes szívhez szólóan mondotta el Rákosi Viktornek, a nagy-névű orsz. képviselőnek „Fohász” át és Balmazújváros nagyközség polgárainak nevében gyönyörű koszorut helyezte Kossuth Lajos szobrára (Koszorut helyeztek még a b. ujjvárosi hajadonok és b. ujjvárosi polgárok). Majd Glósz Gyula községi s. jegyző szavalt el „Kossuth százada” című gyujtogatású ódáját.

A szobornál tartott ünneplés hatását nagyban emelték a helybeli dalnok által szépen előadott Hymnus, Szózat és a Kossuth-hymnus.

Délután 1 órakor a Jemsey uradalomhoz tartozó Nagy kastély kertbe vonult az ünneplő polgárság. A Kotyman József ev. ref. tanító által ügyesen tervezett nagy sátorban több, mint 600 területű ebéd volt. Az ebéd felköszöntőket mondtak Kaszás József községi főjegyző b. ujjváros hazafias közönségére, Illyés Endre ev. ref. lekesz ünneplésünk fontos céljára, Dr. Berényi Pál községi orvos a b. ujjvárosi nemes gondolkodású polgárokra, kik rang és pártkülönbség nélkül számosan jelentek meg a közebeden.

Nemes és szép cselekedet volt községünk képviselő testületétől, hogy a 48-as öreg honvédek és vagyonatlan polgárok részére részint ingyenes, részint 20 filleres, de a közebeden tartott polgárságával teljesen megegyező ebédet adott. Ez utóbbi ebéd részint a községi pénztárból kiutalványozott, részint egyes jobb módú polgároktól begyűjt. összegből és adományokból adatott.

Míg az ebéd tartott, községünk előjáróságához érkezett sürgöny folytán híre jutott, hogy Kovács Gyula orsz. képviselőnk H. Szoboszlóról ellátogat hozzánk. Rövid' a óra alatt 25—30 fogat, 50—50 főből álló lovás bandérium és 100nál több tagot számláló fehér-ruhás leány-sereg gyűlt egybe lobogókkal, jelvényekkel és virágokkal díszítve, hogy szeretett képviselőnknek a község határáig elibe menjen. A fogatok és lovasbandérium a község külterületének határára várták be, kit megérkeztekor Tordai Gábor tanító melegen üdvözölte. Majd a község falai alá érve, Varga Miklós ev. ref. tanító a fehér ruhás lányok élén szívélyes szavakkal hívta meg Kovács Gyula orsz. képviselőt ünneplésünkre. Folytonos éljenzés közben a község házához érkezvén, Kaszás József községi főjegyző, majd az ünneplés helye, a kastély kert bejáratánál felállított

Haladás és takarékoság

Nagy halmaz őszi szövetek 27 krtól 5 frt 50 krig, mintázott divat bársony 47 kr., selyem paplan 6 frt, nagy klott paplan 3 frt 75 kr. Küri flanel 15 kr. Valódi halcsont fűző 1 frt 25 kr., ugyanez náddal 50 kr. Posztó minden színben 35 kr. 1 készlet, 2 ág s 1 terítő. 4 frt 75 kr. Minden 30 koronát tevő vásárlás után (még ha részletekben is) egy diszkrét könyv díjmentesen.

Debreczen, Kossuth utca 4.

Asztalos József

áruháza eszorit van berendezve.

diszes diadalkapu előtt Illyés Endre ev. ref. lelkész fejezte ki örömlőnk képviselőnk megérkezése alkalmából, kérve őt, hogy találja magát köztünk oly jól, mint a mily szívesen látjuk őt kedves vendégünkül. Kovacs Gyula orsz. képviselő a meghívó szép szavakra szívélyesen válaszolt s biztosítani óhajta minket a megérkezete felett érzett indokolt örömlőnkül csak a késő esti órákban tért vissza H.-Szoboszlóra, hol szintén e napon ünnepeltek. Ebédután a felzendült zene hangjainál igazi magyaros kedvvel megkezdődött a lampionok és lámpák által kivilágított keriben a mulatság, mely csak a reggeli órákban ért véget.

Legendaszöveg a tanyán.

Ahol a nagy magyar Alföld fölött a delibáb játsza tündérajátékait, a tanyások között azokban a bogárháta fehér kis házikókban a tengeri hántás közt még ma is fújnak, szövik a pusztai emberek a meséknek, regéknek aranyos szárait. Minden nagy esemény, amely itt történik az ország szívében, úgy jut el hozzájuk, mint a távoli harangszó edes, bus ringása. És ez a visszhang odahat lelkükbe s megtermékenyíti agyuknak sejtjeit, szárnyat ad fantáziájuknak. Ott a tanyák során még most is él a magyar királyfi, aki nem halt meg, csak bujdosik szép Itáliában és hazanéz olykor. Mikor a téli szél a vihar szárnyain járja el fergeg tánczeit, nem halljátok-e lova dobogását? Most hogy Kossuth Lajos százéves születése napját ünnepli meg az ország, ennek a híre is eljutott a szegedi tanyákra. Ezüst haju öreg szólott a fiukhoz, hallgató lányolhoz a néma éjszakában. Viharos napokról, amikor lázban volt az ország s vér-rózsák termettek a magyar határon. S a nagy profétáról, akinek szavára rohant a halálba mind, aki magyar volt. Szó szót ér s megszületik újra egy legenda, amint azt az öreg mesemondó mondja:

... Egyször aztán Kossuth napja is elgyűtt. Érezte, hogy valami nagyon ránehezödik a szívére. Kőd ült a szömlőre, man csak a lelkivel látta a nagy idöket... Akkor aztán beszölitotta a fiait és mögfogta az egyiknek kezét jobbról, a másiknak kezét balról és úgy beszélt hozzájuk nehéz haló-dással:

-- Edös fiaim, én most man möghalok. Hát amig rám nem száll az élet sötétsége, hadd mondok el néktök végrendelkezésöm. Hát bizony, fiaim, én vagyont, kincsöt nem hagyok rátok, mert magamnak sincs. De most még se hagyhatlak itt benöteket üres kézzel.

... És a fiuk csak nem szóltak sömit, hanem ott siránkoztak, ott zokogtak halódó apjuk mellett...

-- Tudjátok-e, mit hagyok én rátok -- mondta Kossuth Lajos és tüzből égő

szömlővel lázasan nézött a fiára -- nagy, szent örökségöt. De nem mondom mög, hun van. Keressétök mög a szívetökben, a lelkötökben, az mögmondja hun van...

... Akkor aztán Kossuth apánk megroskadt erejével nagynehezen fölemelkedött és mintha csak az Isten szólt volna, tulvilági hangon azt mondta a fiuknak:

— Én edös fiaim, jegyözzétök föl, hogy szögény apátok 1802-ben született. Most, hogy itt köll hagyni bennötököt, 1894-et írtek. Ez a két szám a ti örökségötök, osztotzatok mög rajta böcsülettel és ha azt akarjátok, hogy porladozó apátoknak boldog nyugovása lögyön amott tul az élet határan, akkor örizzétök a ti örökségötököt.

... A fiuk sirva möntek ki a másik szobába és ott, ahogy az apa röndölte, föl-jegyözték az éveket és tünödték, hogy mönyai jut abbul egy-együkre. Lajos Tódor aztán mögögdotta a dolgot.

— Lám edös bátyám, ez a két szám összeadva 3696-ot tösz. Ezön köll nekünk osztokodni. Fele a tied. Fele az enyém.

... És ahogy elosztották testvériesen, mögdobant a szívk, mert mind a két részre 1848 jutott...

... Akkor aztán besiettek a haldoklóhoz, hogy szent fogadalmat tegyenek, de már örök álmát aludta Kossuth Lajos...

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: Ifjabb Möricz Pál.

— Ezek az ágyukért vágtatnak szólt Czobede. Csak egyszer az ágyuk legyének itt, majd meglátod Józsi, hogy vajon kivernek e minket innét?

Kocogni kezdett és én meg utána. Rohanó csapatunk a hídnál állott meg. Az öreg toronyóra éppen ötöt ütött. A patak innenső partjáról már átkergettünk minden porost, kivéve azokat, akik a toronyszerű, lörésekkel ellátott, vaskos köépületben rejtözködtek el. És noha a granátjainktól már felgyuladt az épület tetöje, egyre puskaztak belöle és így a mellette vezetö utat elkellett kerülni.

Harcoszlopunk a templom előtt vezetö uton állott fel. Minden legkisebb helyet katonaság borított be. A fegyver a kézben volt, minden perczben készen állottunk az indulásra. De másik, az egész Ligny át-metsző utczán újabb és újabb csapatok vonultak fel hozzánk.

Harcoszlopunknak már csak az éle volt tüzből, a kis hidacskaival átellenben. A porosok mindenáron visszaakarták öket nyomni. A puska szakadatlanul ropogott, mint a pataknak szünetnélküli morajlása. A

puskapor füstön keresztül leginkább a szuronyok csillogtak a téren. A tábornokok a templomnál rendelkeztek. A küldöncz tiszteknek egész raja vágtatott szerte szét.

Saint-Amandnál még mindig döngött az ágyu.

Balról a magaslatokon hosszú kék vonalok mozogtak és a Sombref irányába vezetö uton egész tömeg lovasság, minket akartak megkerülni. Ott azonban rettenetes kardviadalt vívhattak az ulánusok és a mi huszárijaink. Másnap legalább teménytelen ulánust találtunk kinyujtóztatva ezen a rónaságon.

(Folyt köv.)

Rendkívüli olcsó áron

kaphatók a legújabb nőruha kelmék, selymek, bársonyok és mosó velezek. **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen, Kossuth-u. 6.

Fiatall füszeres segéd

és egy tanuló teljes ellátás mellett azonnali belépésre felvétetik Klein füszer üzletében Miklós u. 22.

Ermelléki asztali bor

— H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hectoliterenként is — eladó Arany J. u. 8.

Kevéssé használt

teljesen kijavított **vetögépek** Klein Jakab gépraktárában a nagy tözsde udvarán fel-fülnö olcsó árban kaphatók, ugyanott kovács szerszámok és egy vaseszterga pad olcsó eladó.

10882

1902

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa köztudomására juttatja minden érdeklöddönek, hogy a Haláp és Bánk nevü erdőspusztákon városi tulajdont képezö kaszálók, tisztások **f. évi okt. 8-án délelött 8 órakor** a halápi erdősz laknál tartandó nyilvános árverésen 1902. okt. 1-től 3 évre haszonbérbe fognak adatni.

Miröl az árverelni kívánók azzal értesítetnek, hogy magukat kellö bánatpénzzel öllátva jelenjenek meg. (2) Debreczen, 1902. szept. 11.

2—2.

városi tanács.

Elegáns, Divatos, Szép

500 darab őszi kabát, 500 darab angol gallér, 500 darab Raglau Paletó még a készletből tart

leszállított árban lesz eladva.

Rózsa Lajos legnagyobb női felöltö áruházában

DEBRECZEN, Kistemplom bazár.

Dávid Jakab

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. a Vecsey házban.

Ajánlja dusan berendezett raktárát, rudvas, lemez-félék, szerszám, vasalás, konyhaberendezés, takaréktűzhely, kályha és minden e szakmába vágó árukból. (10-2)

Szolid árak és figyelmes kiszolgálás mellett.

Az Uj Szőnyegház-ban
Kossuth-utca 11. sz. Zádor-ház
óriási választékban kaphatók:
Futó és pamlag szőnyegek,
Fagy és asztalterítők,
Butor szövetek,
Kocsi és lótakarók
Plüs-, szövet és csipkefüggönyök,
Plüs és flanel takarók,
Linoleum,
Bőr és viaszos vásznak,
Remek pamlagtakarók
és
Csipke Storok. 2.

1201—1902.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2379/2—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Burger Leopold hadházi lakos részére Mandel Rezső debreceni lakostól 220 kor. 17 fil. tőke, ennek 1902. május 7-től számított 5% kamatai s eddig összesen 85 kor. 94 fl. perköltség erejéig 1902. szept. hó 2-án biróilag lefoglalt és 1000 koronára becsült lovak, gazdasági gépek és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902. évi okt. 8-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és a Pallag pusztán, alperes haszonbéres tanyabirtokán megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognakadatni.

Debreczen, 1902 szept. 24-én.

Török Péter bir. kiküldött.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!

Bebizonyított dolog, hogy a

a „**Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság**“

aranyéremmel kitüntetett
ék szerkezetű, erőttételes

Borsajtóinál

nagyobb erőfejtés már csak víznyomású présekkel lehetséges.

Nem vásári lakatos áru!

minden részében szakszerűen készített erőteljes gépezetek, melyek feltétlenül jótállással egyedül a gyártelepen kaphatók: Péterfia, Hadházi utcában. 6-1.

Pártoljuk a helyi ipart!

Szőlőtermelők

figyelmébe!

Van szerencsém a t. szőlőgazdák becses figyelmébe ajánlani saját gyártmány

borsajtóimat,

melyek kitünő minőségűek és háromszoros ártéttel van ellátva, úgy hogy eddigi bármilyen gyártmányu sajtónál nagyobb erőt kifejt s annak dacára, minél erősebben szorít, annál könnyebben hajt. Ne vásároljon tehát senki addig borsajtót, míg személyesen meg nem győződött a nálam állandóan készülő és raktáron levő kész borsajtók ezen rendkívül praktikus előnyeiről, már csak azért is, mert mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó árban** árusítom ezeket, hogy ezáltal hasznos szolgálatot tehessenek a szőlőgazdák eném érdekeinek előmozdítására.

Számos megrendelést kérve, vagyok mély tisztelettel **PREIZLER MÓR** (6-1) mulakatos Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

Pártoljuk a helyi ipart!

Az Otthon söresarnok

étterem helyisége

a Sas-utczán

táncztanítási, lakodalmi vagy egyéb mulatsági czélokra

f. évi október 1-től

kiadó. 3-3.

Megérkeztek

a legújabb

női ruhaszövetek

francia flanelek, mosó velezek, szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

vászon készfehérnemű raktárába Debreczen, Kistemplom bazár.

Prágai sonka

csemege szőlő

friss Sardiniák, orosz halak, halkülönlegességek

állandóan kaphatók

Geréby Fülöp Utódai czégnél

Debreczenben. 6-3

MIHALOVITS ISTVÁN gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

MOLLITERGIN

Arccs és kézbőr finomító s szépitő szer.

A „Mollitergin” teljesen ártalmatlan alkatrészekből álló [tehát sem higanyt, sem ólmot, sem egyéb fémeket nem tartalmazó] oly bőrfinomító s szépitő szer, mely nem seáros s míg ártalmatlanságra nézve teljesen megegyezik a krémé celeste, vaselin, glicerinnel, addig hatás tekintetében jóval felülmúlja azokat.

Hatása rögtön! Az arccs s kézbőrt puhává, fehérré s üdévé teszi. Bármikor, tehát nappal is használható. Nem rontja az arccsbőrt, mint a fémeket tartalmazó arccsbőrbajok. Kisimítja a ránczokkal teli arccsot.

Használati utasítás. Az arccsot s kezeket bármikor szappannal [jobb a mandola vagy kissé szagosított házi szappan] langyos vízben megmossuk, puha törülkövel szárazra töröljük s ekkor jól bekenjük Molliterginnel. A kenést mindaddig folytatjuk, míg a bőr a folyadékot be nem issza. Nappali használatkor a bekenett arccsot s kezeket tiszta rizsporba mártott ruhával töröljük meg.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Készítő hely s főraktár Mihalovits I. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.